

EMBRUN

KATHEDRAAL
NOTRE-DAME DU RÉAL

Embrun
rond 1570,
plattegrond
Belleforest

Kazuifel,
15e eeuw,
détail,
Stad van Embrun

Munt of munthuis voor muntslag,
Stad van Embrun

Een beroemde bedevaart, die koningen aantrekt

Op het tympaan boven de noordelijke ingang bevond zich een wonderbaarlijke fresco van de Aanbidding door de Wijzen. Een boekwerk (1339/1536) beschrijft trouwens een aantal wonderen, zoals de wonderbaarlijke genezing van stervenden en van mensen met een verlamming, met epilepsie of met oorlogsverwondingen. Schenkingen stromen toe met de bedevaartgangers, onder wie diverse prinses en koningen: Eduard II van Engeland, Karel VII, Frans I, Lodewijk XI... Zo wordt de schat verrijkt met mantels, kazuifels, edelsmeedkunstwerken, schilderijen, enz. Het verblijf van de bedevaartsgangers vormt een belangrijke bron van inkomsten voor de bevolking en de prelaten. Helaas is de wonderbaarlijke fresco verwoest door protestanten in 1585, en de omvang van de bedevaart neemt geleidelijk af.

10 Het mozaïek van de Aanbidding der Wijzen

Het mozaïek in de Maria kapel werd in 1931 gemaakt door La Maison Mauméjean en is geïnspireerd op twee munten uit de 15e en 16e eeuw die nog altijd worden bewaard bij de rijkdommen van de kathedraal.

Ze geven afbeeldingen weer van de wonderbaarlijke fresco, die zich vroeger op het tympaan bevond, onder het Réal kerkportaal (zie 1).

In 1860 werd onder de kalk van deze fresco een reliëf ontdekt in rood marmer uit de streek, dat een zegenende Christus uitbeeldt omringt door de symbolen van de vier evangelisten: de leeuw, de adelaar, de stier en de engel.

11 Een aanzienlijke schat

De kapel Sainte-Anne en de voormalige sacristie herbergen liturgische rijkdommen van grote waarde. Het is een opmerkelijke verzameling van priesterkledingstukken en geborduurde accessoires: meer dan 500 objecten, waarvan een aantal dateren uit de 15^e eeuw. Ook vond men meer dan 200 stuks edelsmeedwerk, manuscripten en veel schilderijen.

Deze rijkdommen getuigen van de plechtigheden in het kerkelijk jaar, van de macht van de aartsbisschoppen en de welvaart van dit religieuze centrum.

Een kathedraal met een woelige geschiedenis

(erkend als nationaal historisch monument in 1840)

De kathedraal werd tussen 1170 en 1220/1225 gebouwd in dezelfde periode als Notre-Dame de Paris. De westergevel werd als laatste voltooid.

In de 14^e eeuw wordt een kapel aangebouwd aan de zuidkant. In de 16^e en 17^e eeuw wordt deze vergroot.

De kathedraal kent een gouden tijd door de toeloop van talrijke pelgrims die vooral afkomen op het wonderbaarlijke fresco. Dit fresco wordt verwoest tijdens de religieuze oorlogen aan het einde van de 16^e eeuw, en de kerk wordt omgebouwd tot tempel.

In 1852 stort de klokkentoren in na blikseminslag, maar wordt identiek herbouwd. Veel restauraties vinden plaats tot op de dag van vandaag.

De versterkte kathedraalwijk

In de Middeleeuwen was deze wijk omringd door vestingmuren en bewaakt door een burchttoren (Tour brune 20). De kathedraal van Embrun staat tussen het aartsbisschoppelijk paleis (21), het maison des Chanonges (22), het provoosthuis (presbyterium, 23) en het voormalige jezuïetencollege (kazerne Lapeyrouse 24) ...

..... **Praktische Informatie**

Rondleidingen: door gidsen van het Pays d'art et d'histoire Serre-Ponçon Ubaye Durance (PAH SUD);

- Programma en reservering in touristeninformatiecentra (office de tourisme) en op www.exploreserreponcon.com
- Op verzoek in het Engels : 00 33 (0)4 92 44 15 12 of patrimoine@pays-sud.fr

NEEM DEEL AAN DE RESTAURATIE VAN DE KATHEDRAAL!

Inschrijven mogelijk bij de Fondation du Patrimoine:

<https://www.fondation-patrimoine.org/les-projets/cathedrale-notre-dame-du-real-d-embrun>

Schrijven en ontwerpen: C. Clivio / PAH S.U.D. - Afdrukken: Recto/verso - 2021 editie - Foto- en illustratiekredieten: graphisme 800 ans, R. Ferré; © C. Clivio/Pays S.U.D.; Ville d'Embrun; C. Bertelletti / Archives départementales 05. Vertaling: Erica WORTEL

Embrun, 1652,
gravure Tassin

Een aartsbisdom van de Alpen tot de Middellandse Zee

De heilige Marcellin sticht het bisdom van Embrun in de 4e eeuw. Gunstig gelegen langs de Via Domitia, ontwikkelt de stad zich voorspoedig tot de hoofdstad van de Romeinse provincie Alpes Maritimae. In de 9e eeuw wordt het bisdom Embrun zelfs verheven tot een aartsbisdom, waar de diocesen van Digne, Vence, Glandève, Senez en Nice van af hangen. In de 13e eeuw wordt het bisdom van Grasse daaraan toegevoegd.

Als toezichthouders op een strategische weg door de Alpen, worden de prelaten van Embrun in de Middeleeuwen belangrijke verlengstukken van de pauselijke macht. Zo hebben meer dan 80 aartsbisschoppen, hoge ambtenaren, geleerden, juristen, diplomaten en officieren van de paus hier in de loop der tijd hun zetel gekozen, waaronder Giulio de' Medici, die later, in 1510, tot paus Clemens VII gekozen zou worden. Na de Franse Revolutie is het aartsbisdom opgeheven, en de kathedraal wordt parochiekerk onder gezag van de bisschop van Gap.

Réal kerkportaal, kolom-dragende leeuwen

Gewelf van het schip © Michel Eisenhor

Lombardische, Romaanse of Gotische architectuur?

De Lombardische bouwmeesters gebruikten hun eigen bouwtechnieken, vandaar de voor deze periode in Frankrijk unieke bouwstijl, die echter in Italië al veel gebruikt werd. Lombardische en Romaanse architectuur lijken veel op elkaar. De bouwers hebben zich ook laten inspireren door Gotische kunst, met name wat betreft de kruisribgewelven.

Een Lombardische klokkentoren

Hij is indrukwekkend: 35 m hoog, met een stenen torenspits. Opmerkelijk zijn de dubbele ramen, die talrijker en kleiner worden, naar mate de verdiepingen hoger worden! Andere bijzonderheid: de stenen torenspits, omringt door piramidions. Waterspuwers, meestal leeuwenkoppen, versieren de hoeken om het regenwater van het dak af te voeren. Deze typisch Lombardische toren diende als voorbeeld voor vele andere, buiten het aartsbisdom.

1 Het Réal kerkportaal, een prestigieuze ingang

De monumentale ingang, tegenover de ingang van de kathedraalbuurt, wordt op elegante wijze geaccentueerd door de roodmarmen zuilen, ondersteund door leeuwen. Deze combinatie vind men veel in Noord Italië. Symbolen van goed en kwaad zijn verwerkt in de sculpturen, zie je ze ook?

2 Een asymmetrisch roosvenster in de gevel

De majestueuze gevel verraad de structuur, bestaande uit drie schepen en rechts aan de zuidkant aangebouwd een kapel van gele steen, ook wel "cargneule" genoemd. Aan de linkerkant staat de enige klokkentoren van het gebouw. Deze gevel valt op door het prachtige roosvenster. Het portaal, met smalle zuilen en versierde kapitelen, biedt beschutting aan een muurschildering van de Annunciatie, waarschijnlijk uit de 15^e eeuw.

3 Een Gotisch gewelf voor het middenschip

De bouwers gebruikten hier een nieuwe techniek uit de regio Île de France, kruisribgewelven: kruisvormige ribben dragen het gewelf en leiden de krachten naar de pilaren. De stenen voet van het gewelf vormt een kleurspel: een afwisseling van zwart leisteen en witte kalk (dichromie).

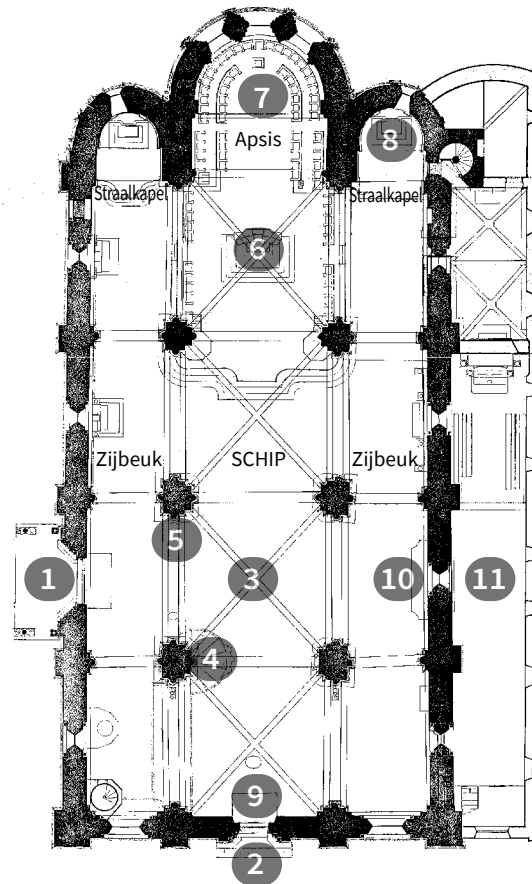
20

21

OOST

22

24

WEST

Tekening : J. Cl. Rochette, 1974

Een simpel en monumentaal ontwerp

Een indrukwekkend monument voor het Alpengebied, dat van binnen, 53 m lang, 26 m breed en maximaal 19 m hoog is. Door allerlei optische effecten aan de binnenkant lijkt het gebouw dieper dan het in werkelijkheid is.

De opbouw is opmerkelijk eenvoudig, gericht, breed en zonder dwarsbeuk. Hij bestaat uit een middenschip van vier traveeën, uitmondend in de apsis, geflankeerd door 2 zijbeuken die op hun beurt uitmonden in 2 straalkapellen. Dit is een vroeg-romaanse opbouw, met overeenkomsten in Noord-Italië.

Grote orgels, gerestaureerd door atelier Quoirin

Koorbanken van de apsis

4 Historische grote orgels

Het instrument lijkt aan een pilaar te hangen: dit orgel staat op een zgn. zwaluwnest (wijd steunstuk), en was oorspronkelijk polychroom toen het in 1463 werd gebouwd. Dankzij het werk van orgelbouwers in de 17^e, 18^e en 19^e eeuw konden deze orgels de muzikale trends volgen. Ze bestaan uit drie klavieren: positief, groot orgel en schelwerk. De grote orgels zijn in 2008 gerestaureerd en worden nog altijd gebruikt tijdens concerten en ceremonies.

5 Een fresco uit de 15^e eeuw (1450-1470)

In 1937 herontdekt onder witkalk illustreert deze fresco de geseling van Christus. Door met het reliëf van de halve kolom te spelen vestigt de artiest de nadruk op Christus. In het gebouw zijn nog andere sporen van muurschilderingen, zie je ze ook?

6 Een barok hoofdaltaar

Dit meesterwerk komt uit Parijs, en bestaat uit polychroom marmer met veel detail. Het werd geschonken door aartsbisschop Mgr Fouquet en gewijd in 1764.

7 Koorbanken voor de kanunniken

Oorspronkelijk in het koor vormden ze de zetels van de kanunniken (geestelijken rond de aartsbisschop) tot in de 18^e eeuw, toen ze werden verplaatst. Diverse sculpturen herinneren aan de 14^e en 15^e eeuw. Vind de drie erekoorbanken, zetels van de aartsbisschop, de eerste kannunik en de prevoost (verantwoordelijk voor financiën)!

8 Een beschilderde kapel van de heilige Martinus (links verlicht)

De meubels dateren uit de 18^e eeuw. Links, een schilderij van Sint Rochus, beschermheer tegen pest en besmettelijke ziekten, met op de achtergrond Embrun in 1720.

9 Een opmerkelijk roosvenster

De twaalf stralen, met een diameter van maar liefst 4,5 m, lichten op bij zonsondergang. Bovenaan zien we God de aardbol zegent, rechts van hem staan de heilige maagd Maria en de tien apostelen. Onderaan ontwaren we blaoenen, daterend uit het einde van de 14^e eeuw. Deze zouden uit een van de restauraties kunnen stammen.